

doc. PhDr. Mária Zamboriová, PhD.

Univerzita P. J. Šafárika, Lekárska fakulta

Tr. SNP č. 1

040 66 KOŠICE

tel. 640 2235; e-mail: maria.zamboriova@upjs.sk

Recenzný posudok

Publikácia: Vybrané kapitoly z paliatívnej ošetrovateľskej starostlivosti

Autor: PhDr. Jana Nemcová, PhD.

Predkladané učebné texty sú zamerané na paliatívnu ošetrovateľskú starostlivosť v holistickom kontexte. V našich podmienkach je paliatívna starostlivosť stále pomerne novým pojmom a napriek snahám mnohých odborníkov, občianskych združení, charitatívnych organizácii je často paliatívna starostlivosť spoločnosťou neprijímaná, dokonca zle chápaná. Chápanie a rešpektovanie pacientových potrieb najmä ak sa jedná o nevyliciteľne chorých patrí medzi hlavné zásady ošetrovateľskej starostlivosti o pacienta, umožňuje komplexný prístup z biologického hľadiska, psychického, sociálneho i spirituálneho. Publikácia je veľmi aktuálna, nakoľko zohľadňuje súčasné prístupy chápania človeka v intenciách kvality života u nevyliciteľne chorých.

Publikácia poskytuje prehľad základnej terminológie paliatívnej ošetrovateľskej starostlivosti, čím umožňuje študentom rýchlu orientáciu a aktualizáciu v problematike spojenú s vizualizáciou (obrázky, tabuľky, diagramy, stupnice, škály). Text je napísaný na 74 stranách vrátane použitej literatúry a prehľade členený do piatich hlavných kapitol (vrátane záveru) a ďalších podkapitol, ktoré na seba logicky nadväzujú; autorka tak dodržala postupnosť krokov pre vytvorenie zrozumiteľného textu pričom používa aktuálnu reprezentatívnu literatúru.

Hlavné kapitoly pojednávajú o charakteristike, typoch a princípoch paliatívnej starostlivosti a taktiež o komunikácii. Ďalej sa zaoberá manažmentom fyzických, psychických a spirituálnych symptómov. Publikácia je rozšírená o sledovanie kvality života nevyliciteľne chorých. Kvalita života pacienta s nevyliciteľným ochorením je ovplyvnená osobnosťou, vekom, schopnosťou vykonávania denných aktivít, uspokojovaním potrieb, mierou utrpenia spojenej s existenciou obťažujúcich symptómov a hodnotami. Paliatívna starostlivosť smeruje k zlepšeniu novej kvality života osoby až do smrti, k zmierneniu utrpenia a bolesti, k stabilizácii zdravotného stavu. Paliatívna starostlivosť zahŕňa aj podporu a pomoc osobe a jej rodine, pri riešení súvisiacich psychických, sociálnych a duchovných problémov.

Príprava na povolanie sestry kladie vysoké nároky na študenta, práca sestry si totiž vyžaduje mnoho trpezlivosti, lásky, úcty a rešpektu voči človeku. Publikácia je zameraná na komplexný prístup k človeku. V nevyhlietiteľnom štádiu ochorenia je pacient konfrontovaný so skutočnosťou, že uzdravenie už nie je možné. Kauzálna liečba sa mení na symptomatickú - paliatívnu, cieľom ktorej je zmiernenie bolesti, zabezpečenie primeranej kvality života, psychickej, sociálnej a duchovnej podpory, doprevádzanie. Pacient v tomto období potrebuje istotu, že nebude trpieť neznesiteľnou bolesťou, že bude rešpektovaná jeho ľudská dôstojnosť a že neostane v poslednej chvíli osamotený. Sestra by mala byť schopná posúdiť prebiehajúce zmeny u pacienta a vykonať potrebný zásah. Problematika paliatívnej starostlivosti je v centre záujmu ošetrovateľstva, nakoľko počet ľudí, ktorí potrebujú paliatívnu starostlivosť narastá. Sú to najmä pacienti s pokročilými onkologickými ochoreniami no i srdcovými, respiračnými a obličkovými ochoreniami, alzheimerovou a parkinsonovou chorobou, AIDS a sklerózou multiplex.

Autorka pripravila svoju publikáciu „Vybrané kapitoly z paliatívnej ošetrovateľskej starostlivosti“ ako vysokoškolské skriptá pre odbor Ošetrovateľstvo. Prácu možno využiť aj pre vzdelávanie v iných študijných odboroch, kde sú potrebné vedomosti z paliatívnej ošetrovateľskej starostlivosti. Je aj výborným nástrojom pre sestry z praxe, ktoré majú záujem resp. potrebujú poznať najvhodnejšie a moderné postupy manažmentu ošetrovania nevyhlietiteľne chorých. Uvedené vysokoškolské učebné texty **odporúčam na publikovanie.**

Košice, 13. jún, 2013

doc. PhDr. Mária Zamboriová, PhD.